

etmeyi lüzumlu addetmedim. Maddelerin müzakeresi sırasında önümüze gelecektir.

İkinci bir noktayı lütfen tekrarlar mısınız?

ASIM EREN (Niğde) — Evindeki tezgâhlarda kendi hesabına çalışan ailelere bu sene vergi tatbikatı yapılmasın, bu seneye tehir edilsin diye muhtelif milletvekili arkadaşlarımızın bir teklifi vardı. O hususta malûmat rica ediyorum.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ FENNİ İSLİMYELİ (Devamla) — Esnaf muafiyetiyle alakalı olan bu mesele, esnafın muafiyetinin hududu, biraz sonra maddelerin müzakeresi sırasında etraflıca müzakere edilmek mümkün olacaktır.

Şunu hemen ifade edeyim ki, bilhassa tezgâhlarda çalışmakta olan esnafın yanında işçi çalıştırılması meselesi idi. Asım Beyefendinin işaret ettiği nokta. Bunlar mutavassıta iş yapan kimseler olması itibarıyla ayrıca işçilerinin muafiyete tabi tutulmasını komisyonumuz uygun görmemiş, maddenin müzakeresi sırasında daha etraflı malûmat vermeye imkân bulacağımı zannediyorum.

BAŞKAN — Sayın Ahmet Savrun lehinde mi, üzerinde mi, aleyhinde mi konuşacaksınız?

AHMET SAVRUN (Adana) — Üzerinde efendim.

Muhterem arkadaşlarım, evvelâ üstüste gelen muhtelif vergilerin, mükellefler üzerindeki ağırlık mevzuu üzerinde duracağım.

Sayın Maliye Bakanı birçok konuşmalarında, mükellefler üzerindeki verginin Türkiye'de ağır olmadığından bahsettiler ve bunun ağır olmadığına misalini de devlet gelirlerinin millî gelire nisbeten diğer milletlere nazaran bir hayli düşük olduğunu rakamı ile ifade ettiler.

Arkadaşlarım, yek nazarda hakikaten bu nisbet diğer milletlere nazaran düşüktür. Bunu itiraf etmemek, görmemek mümkün değildir. Fakat bu düşüklük, memleketimizde verginin hafifliği mânasına gelmemelidir. Sadece bu yönden almak kanaatince hatalı bir harekettir. Bir defa, vergi verecek bir memleketin evvelâ bünyesini hesaba katmak lâzımdır. Yabancı memleketlerde hayat seviyesi bizimki ile mukayese edilemeyecek kadar yüksektir. Binaenaleyh, hayat seviyesi yüksek olan, geliri

daha fazla olan vatandaş kütesinin vergi vermesi elbetteki kolaydır. Fakat tasavvur buyurun ki, bugün memleketimizin geniş kütesi hayat seviyesi bakımından vergi vermeye mütehammil değildir. Bunlar her ne kadar istisna edilirse edilsin, gerek vasıtalı vergilerde, gerek cüzi de olsa vasıtasız vergilerde bu gayrimüsaidolan bünyeye elbette bir ağırlık hissettirmektedir. Tasavvur buyurun, adamın senelik geliri 100 000 liradır. Bir adamın ki de 30 000 liradır. Bir insan elbette ki 70 bin liraya kadar vergi verdiği zaman yine geçimine hâlel gelmez. Fakat nihayet on bin lira kazanan, senelik geçimine kâfi gelmiyecek kadar kazanan bir insan beş kuruş da verse elbette ki onun için vergi ağırdır. Bu itibarla memleketimizin bünyesini nazarı itibara almadan hayat seviyesi bir hayli yüksek olan ejnebi memleketlerle bizim vergi nisbetimizi mukayese etmek çok hatalı bir harekettir. Memleketimizin geçmişine şöyle bir göz atarsak, bugün geniş kütesini teşkil eden zirai sektör müntesiplerinin daha düne kadar vergi vermek değil, yaşamak imkânını güç temin eden, karnını güç doyuran insanlardan müteşekkildi. Her halde birçoklarımız hatırlarlar ki, bu memlekette buğdayın kilosunun 3 kuruşa satıldığı zamanlarda bu vatandaş elbette vergi veremezdi.

Bu itibarla, bugün birçok arkadaşlarımız, zirai sektör müntesiplerinin neden vergi vermediler diye akıllarına takılan bir nokta var. Biraz sonra bunu niçin veremediklerini arz edeceğim size.

Muhterem arkadaşlarım; vatandaş kütesinden fazla vergi almakla gayeye daha kolay erişileceği kanaatinde değilim. Evet, elbette vatandaşın vergi alınacaktır, fakat o verginin kaynağını kurutuncaya kadar gidersek, öyle zaman gelecektir ki artık daha ilerisi için almak istediğimiz bugünkü vergiyi de alamıyacağız. Yüz yerine 50 alarak kaynakları takviye etmek suretiyle, memlekette istihsalı artıracak olursak bugün yüz alacak yerde devlet geliri 150 ye yükselecektir. Binaenaleyh bunun hesabı bu şekilde yapılmalıdır. Yoksa devlet gelirini tamamen vergiyi ağırlaştırmak yolu ile temin etmeye gidecek olursak günün birinde bu kaynakları verimsiz hale sokarız, bugünkünü, hattâ dünkünü dahi alamaz hale düşeriz.